

Nordanstigs kommun
Plan och Bygg/Ola Tollin
Box 56
820 70 BERGSJÖ

Planprogram för norra Sörfjärden; Naturvärdesbedömning (1 bilaga)

1. Allmänt

Av Nordanstigs kommun har vi genom Ola Tollin fått uppdraget att göra en naturvärdesbedömning kopplad till "Planprogram för norra Sörfjärden". Programmet har varit utställt för synpunkter t.o.m. 2012-08-03.

Högst prioriterade platser i uppdraget var Klasudden och Stenudden och därefter Festplatsen och Trollhällan.

2. Tillvägagångssätt

Vi har under två dagar besökt de aktuella platserna, gått runt och granskat dem utifrån naturvärdessynpunkt för att få en uppfattning om behov av ev naturskyddshänsyn. Med hänsyn till platsernas biotyper har vi prioriterat förekomsten av ev. botaniska värden och gjort en översiktlig bedömning i övrigt. Vi har också gjort en bedömning av platsernas betydelse för rekreation/friluftsliv.

3. Redovisning av de olika platserna

3.1 Klasudden

Från Klasudden finns en **botanisk** inventering gjord under en dag i juni år 2001. Den omfattar hela udden, således ett betydligt större område än de delar, som omfattas av planprogrammet. På udden hittades då 128 olika växtarter. Senare har även ytterligare en art, backnejlika, återfunnits. Ingen av dessa totalt 129 arter är rödlistade, däremot är en fridlyst (lopplummer.)

Vår undersökning genomfördes 2012-08-15 och koncentrerades i huvudsak till de delar av udden som berörs av planprogrammet, d.v.s.

- uddens norra strand (mellan vägen och Klasviken)
- uddens södra strand (bl.a. där den föreslagna gångbron angör Klasuddens strand)
- yttre delen av udden (öster om vändplanen.) Den berörs inte direkt av planprogrammet men kan komma att påverkas genom ökat nyttjande (ev boende och restaurang m.m.)

Av inventeringen år 2001 framgår inte i detalj var de olika arterna då hittades på Klasudden. Vid vår inventering hittade vi i område

- fyra arter (gullris, fyrkantig johannesört, vitplister och ögontröst), som inte fanns med i inventeringen 2001. Ingen av dessa är rödlistad eller fridlyst

- b) tretton arter, som saknades i inventeringen 2001 (besksöta, brunört, gul fetknopp, gårdsskräppa, kanadabinka, nysört, röllika, skogsstjärnblomma, strandloka, vresros, vägtistel, åkervädd och ögontröst.) Inga av dessa är rödlistad eller fridlyst
- c) fyra nya arter (klibbkorsört, salttåg, ängsskallra och östersjötåg) varav ingen är rödlistad eller fridlyst

Vid vår (begränsade) inventering har vi således hittat totalt 20 arter på Klasudden, som inte finns med i tidigare inventering. Sannolikt skulle vid ytterligare inventeringar utspridda under en vidare del av växtsäsongen ännu fler arter återfinnas. Samtidigt kan givetvis även enstaka arter ha försvunnit efter inventeringen 2001. Men sammanfattningsvis torde hela Klasudden hysa minst c:a 150 olika växtarter vilket visar på en **betydande botanisk mångfald**.

Inga rödlistade eller fridlysta har återfunnits nu. Den fridlysta lopplummern återfanns dock år 2001 men finns inte inom något av områdena a)-c) ovan.

Ett ev. genomförande av planförslaget berör således – såvitt vi kunnat finna - inga rödlistade eller fridlysta arter. Däremot kan Klasuddens rika botaniska mångfald komma att naggas i kanten.

Klasviken och vattnet utanför Klasudden är tillhåll för ett flertal olika arter av **sjöfåglar**. Däremot är Klasudden inte känd som någon nämnvärd häckningslokal. Ett genomförande av planförslaget kan komma att negativt påverka fågelpopulationen i Klasviken p.g.a. ökade mänskliga störningar.

Ur friluftslivssynvinkel är Klasudden av mycket stor betydelse. Den utnyttjas frekvent av såväl fast- som fritidsboende, fågelskådare, turister och andra besökare.

3.2 Stenudden

Stenudden domineras i den **övre delen** av avverkad skogsmark (hyggen.) Här finns även rikligt med stora stenblock bevuxna med bl.a. vinterlav.

Markvegetationen domineras i övrigt av lingon och blåbär, gräs och andra traditionella skogväxter. Vi har inte funnit några särskilt skyddsvärda arter (rödlistade eller fridlysta.)

Stenuddens **nedre del** (mot vandringsleden Kustleden) är vanlig skogsmark, huvudsakligen tallbevuxen. En del av tallarna är p.g.a. sin höga ålder skyddsvärda. Några rödlistade, fridlysta eller i övrigt hänsynskrävande arter bedöms inte finnas i området.

Planområdet torde ha ringa betydelse för friluftsliv. Dock är vandringsleden Kustleden mycket välfrekventerad eftersom den i det här området leder till/från närbelägna vikar med sandstränder, vindskydd och grillplatser samt Vattingsmalarnas mycket natursköna och välbesökta naturreservat. Kustleden är f.n. också föremål för upprustning (förbättrad skyltning och ledmarkering m.m.) vilket framdeles kan leda till en viss ökning av antalet besökare längs leden.

Vår sammanfattande bedömning är att ett genomförande av planförslaget inte nämnvärt påverkar den biologiska mångfalden. Vi rekommenderar dock att skyddsvärda tallar i områdets nedre del sparas.

3.3 Festplatsen

Vid en översiktlig genomgång av det område, som i planförslaget benämns ”Festplatsen”, har vi funnit ett 75-tal växtarter, dock inga rödlistade, fridlysta eller i övrigt särskilt hänsynskrävande arter. Ett flertal gamla och skyddsvärda tallar finns dock i området, både innaför och strax utanför det inhägnade festplatsområdet.

Området har ringa betydelse för friluftslivet med undantag av strandområdet mot Gnarpsån, som är välfrekventerat för fiske i ån. Av planprogrammet framgår dock att strandområdet närmast ån avses bibehållas allemansrättsligt tillgängligt genom reglering av befintliga obebyggda tomter.

Sammanfattningsvis kommer enligt vår bedömning ett ev genomförande av planprogrammet inte att medföra någon nämnvärd negativ naturpåverkan. Vi rekommenderar dock att skyddsvärda tallar (enligt ovan) sparas.

3.4 Trollhällan

Trollhällan, i planförslaget benämnd Stenhällan, är en naturskön rundad och slät stenhäll i omedelbar anslutning till landsvägen strax väster om vägskalet till Skärkarlsvägen. På hällan har vi hittat ett 30-tal växtarter, dock inga rödlistade eller fridlysta. Omkring hällan växer bl.a lövsly, brännässlor, hallon och en del andra växter utan nämnvärt skyddsvärde.

I hällan finns också uthuggningar efter det järnvägsspår, som under senare delen av masugnstiden gick mellan hamnen i Klasviken och Gnarps Masugn och nyttjades för transporter av järnmalm och tackjärn till/från masugnen.

Hällan är av intresse för friluftslivet dels genom sin naturskönhet, dels genom lämningarna efter järnvägen, som dessutom torde vara skyddade genom kulturminneslagstiftningen.

3.5 Övrigt

I samband med inventeringen på norra sidan av Klasviken (mot Stenudden) hittade vi även en liten vacker strandäng belägen mellan Kustleden och stranden. I anslutning till strandängen finns också en stor, rundad och slät stenhäll med lämningar från Klasvikens hamntid. Området berörs inte av planförslaget men vi tycker ändå att det är värt att nämnas inför ev framtida planer. Strandängen, som vi anser skyddsvärd, innehåller bl.a. de mindre vanliga växterna kustarun, ormtunga, strandaster och strandmålla.

Sven Norman

Naturskyddsföreningen

Nordanstig

c/o Sven Norman, Båling 118, 820 77 GNARP

2013-03-13

Nordanstigs kommun
Plan och Bygg/Ola Tollin
Box 56
820 70 BERGSJÖ

Komplettering till naturvärdesbedömning

Enligt önskemål kommer här en komplettering av vår naturvärdesbedömning 2012-09-10. Kompletteringen omfattar det näst sista stycket av avsnittet 3.1 (fågelobservationer på Klasudden.) Vi har tagit hjälp av den mycket kunnige ornitologen Lars Norman, Gnarp och på grundval av bl.a. hans uppgifter lämnar vi följande kompletterande uppgifter:

Från udden brukar man se de för området vanligaste arterna som fiskmå, gråtrut (rödlistad NT), skrattmå, havstrut och en och annan silltrut (rödlistad NT) samt fisk- och silvertärna, knölsvan och kanadagås. Även grågås brukar noteras.

Av änder kan gräsand, knipa, små- och storskrake och en del vigg och ejder (rödlistad NT) ses. Svarthakedopping (rödlistad NT) visar sig då och då. Ibland drar havsörn (rödlistad NT) förbi. Ute på stenarna står ofta storskarv. Även gråhäger ses här ibland.

Av tillfälliga observationer kan nämnas salskrake (rödlistad NT, bergand (rödlistad VU), årta (rödlistad VU), smådopping och dvärgmå.

Vid lågvatten brukar stranden i inre delen av Klasudden (Klasviken) blottläggas. Om lågvattnet infinner sig i första hälften av maj blir stranden attraktiv för rastande vadare och man brukar då kunna hitta gluttsnäppor, grönbenor, skogssnäppor, drillsnäppor (rödlistad NT) samt ibland större och mindre strandpipare. I buskagen innanför stranden har näktergal hörts (innan buskagen röjdes bort.)

Sven Norman